

Číslo: 6114/2024-2025

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 13. 01. 2025 do 17. 01. 2025**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola , Farská lúka 64/A, Fiľakovo	
Zriaďovateľ	Mesto Fiľakovo

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Marian Bozó, riaditeľ školy

Mgr. Zuzana Sznidová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **komplexnú** inšpekciu č. 6114/2024-2025 zo dňa 07. 01. 2025 **inšpekciu vykonali:**

RNDr. Eva Zenková, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Renáta Alaksová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Natália Beľová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Andrea Koristeková, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

PaedDr. Erzsébet Máté, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

PaedDr. Monika Štoberová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Komplexná inšpekcia bola vykonaná v mestskej plnoorganizovanej základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským. Mala 9 tried, z toho 4 triedy na prvom stupni. Školu navštevovalo 174 žiakov, z nich 17 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), 17 so zdravotným znevýhodnením (ZZ) a 5 zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Škola neevidovala žiakov z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). Podporné opatrenia (PO) boli poskytované 4 žiakom - 2 žiakom so ZZ, 1 zo SZP a 1 bol zaradený do kategórie ostatných žiakov. Súčasťou školy bol školský klub detí s 2 oddeleniami, ktorý navštevovalo 53 žiakov 1. až 5. ročníka. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovalo 17 učiteľov vrátane katechéta a 2 vychovávateľky. Pomoc pri zabezpečovaní podmienok na vzdelávanie žiakov so ŠVVP poskytovala školská špeciálna pedagogička a 2 pedagogické asistentky (PA). Školský podporný tím (ŠPT) na realizáciu inkluzívneho vzdelávania v škole v čase konania

inšpekcie bol zriadený. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy bol počet odborných zamestnancov školy vzhľadom k počtu žiakov so ŠVVP nepostačujúci.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu z hľadiska činnosti učiteľov a žiakov bola **v primárnom vzdelávaní** sledovaná na 18 a **v nižšom strednom vzdelávaní** na 25 vyučovacích hodinách.

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

V **primárnom vzdelávaní** bolo vykonaných celkom 18 hospitácií, z toho 8 vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra (SJL), v predmete anglický jazyk (ANJ) 3, v matematike (MAT) 4 a v prírodovede (PDA) 3 hospitácie.

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

V ústnom i písomnom vyjadrovaní žiaci preukázali zväčša veku primerané **komunikačné kompetencie** (Graf 1; 68,8 %). Väčšinou používali adekvátne rozvinutú slovnú zásobu a spisovnú podobu jazyka s uplatňovaním požadovanej odbornej terminológie, k čomu napomáhal kultivovaný rečový prejav učiteľiek a vedenie k dodržiavaniu pravidiel jazykových noriem. V komunikačných situáciách¹ sa prevažne dokázali vyjadrovať pohotovo a plynule, ale na niektorých vyučovacích hodinách im dominancia verbálneho prejavu učiteľiek, prípadne nenabádanie k odpovediam celou vetou nevytvárali priestor a nestimulovali k súvislému a ucelenému interpretovaniu ich vedomostí, myšlienok, názorov i pocitov. V 3. ročníku mali žiaci zaraďovaním cvičení na zdokonaľovanie ťažšie vysloviteľných slovných kombinácií a zlepšenie artikulácie (jazykolamy) vytvárané podmienky na elimináciu nedostatkov vo výslovnosti, ktoré súviseli s inojazyčným² rodinným prostredím. Komunikačné zručnosti v oblasti spracovávania informácií si žiaci rozvíjali pri práci so súvislým (počúvaným, čítaným) alebo nesúvislým³ textom. Prevažne správnym zodpovedaním na zisťovacie otázky k jeho obsahu, úspešným vypracovaním úloh k textu, na jednej vyučovacej hodine i voľnou reprodukciou podľa obrázkovej osnovy preukázali jeho porozumenie. Na polovici vyučovacích hodín mali možnosť a dokázali identifikovať explicitne formulované informácie. V menšej miere vedeli spájať či porovnávať obsah textu so svojimi poznatkami⁴, ostatní túto možnosť nedostali. Nebolo im umožnené uvažovať a hodnotiť využitie informácií, čo limitovalo dosahovanie vyššej úrovne porozumenia textu a s tým súvisiacich komunikačných schopností. Len na menej ako polovici vyučovacích hodín mali príležitosť pracovať s IKT (vyučovacie programy), pričom poväčšine prejavili potrebné digitálne zručnosti pri vyhľadávaní a spracovávaní informácií. Prevažne správne reprodukovali zapamätané učivo a odpovedali na otázky zisťujúce jeho pochopenie. Vo väčšej miere vedeli osvojené vedomosti samostatne použiť v aplikačných úlohách. Prezentovali veku zodpovedajúce zvládnutie techniky čítania a grafického zápisu⁵, len sporadicky sa u žiakov 1. ročníka vyskytovalo tiché čítanie (žiak prečíta potichu a až potom nahlas). Takmer na všetkých

¹ kladenie otázok, formulovanie odpovedí, prezentovanie vedomostí, názorov, rozhovory a dialógy s učiteľkami i spolužiakmi;

² komunikácia v maďarskom jazyku;

³ obrázky, tajnička, tabuľka;

⁴ napr. určenie spoločného znaku daných slov, opis vtáčej búdky na obrázku, oprava pravopisu v liste;

⁵ plynulosť, úhľadnosť, čitateľnosť;

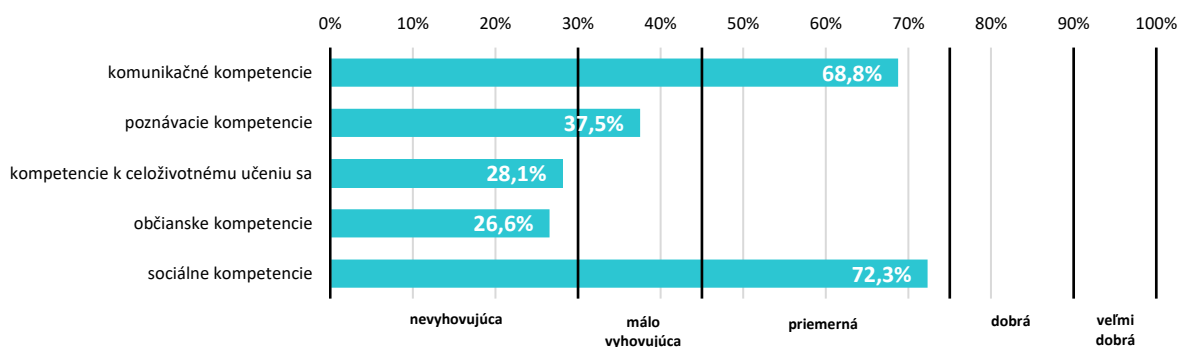
vyučovacích hodinách žiaci zväčša prejavili primeranú schopnosť analýzy a syntézy pri rozbere zvukovej a grafickej stránky slova (určovanie prvej/poslednej hlásky/písmena, počtu slabík v slove), špecifikácii (určiť, čo je na obrázku), vyhľadávani (identifikovať chýbajúcu tvrdú spoluhlásku), integrovani (skladať vety z poprehadzovaných slov), rozlišovaní (odlíšiť spodobovanie/nespodobovanie hlásky v). Len na jednej vyučovacej hodine preukázali schopnosť spájať vedomosti s riešením problému pri úspešnom vytvorení zmysluplných viet s použitím celej určenej databázy slov, ostatní príležitosť prejať tvorivosť nemali. Ojedinelé zapájanie vyšších myšlienkových procesov na úrovni tvorivosti a nezaraďovanie otázok/úloh/činností vyžadujúcich hodnotiace posúdenie nevytváralo predpoklady požadovaného rozvíjania ich **poznávacích kompetencií** (Graf 1; 37,5 %). Takmer na všetkých vyučovacích hodinách rešpektovanie pracovného tempa žiakov, poskytovanie individuálneho prístupu, využívanie stratégií ľahšieho porozumenia⁶, na jednej vyučovacej hodine aj pomoc pedagogickej asistentky žiakom so ŠVVP i slabo prospievajúcim pri prekonávaní bariér v učení vytváralo pre všetkých predpoklady na zažitie pocitu úspechu.

Napriek tomu, že na väčšine vyučovacích hodín uplatňované metódy a formy⁷ s účelne využívanými učebnými pomôckami žiakov aktivizovali, čo prejavili pohotovými reakciami na podnety a zapájaním sa do procesu učenia vlastnou činnosťou, rozvoj ich **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 1; 28,1 %) nebol adekvátne stimulovaný. Nemali príležitosť preukázať schopnosť kritického myslenia, len na menej ako polovici vyučovacích hodín vedeli samostatne odhaliť chybu, identifikovať i vysvetliť ju a následne urobiť korekciu, ostatní možnosť pracovať s chybou nedostali. Nezabezpečením aktívnej pozície pri hodnotení vlastnej alebo spolužiakovej činnosti a formatívneho hodnotenia nemali vytvárané adekvátne podmienky na rozvíjanie a uplatňovanie sebaregulačných vlastností. **Občianske kompetencie** (Graf 1; 26,6 %) si rozvíjali len na menej ako polovici vyučovacích hodín prezentovaním svojich názorov v rámci učebnej témy. Veku primerane a zrozumiteľne formulovali svoje vyjadrenia, ale poväčšine bez zdôvodňovania, pričom sa bez prejavov intolerancie vzájomne počúvali. Žiaci prevažne dokázali zmysluplne komunikovať s učiteľkami aj vzájomne medzi sebou, empatickými reakciami a korigovaním vlastného správania prispievali k vytváraniu pozitívnej atmosféry v triedach. Na väčšine vyučovacích hodín mali možnosť rozvíjať si **sociálne kompetencie** (Graf 1; 72,3 %) pri práci vo dvojiciach alebo skupinách, kde rešpektovali stanovené pravidlá. Vzájomne spolupracovali, poväčšine s dodržiavaním komunikačných konvencií sa radili a zadania zväčša splnili v stanovenom čase. Prevažne prezentovali výsledky spoločnej činnosti, ale príležitosť na ich zdôvodňovanie nedostali, čo im neumožňovalo rozvíjať schopnosť argumentácie.

⁶ spájanie slova s gestami;

⁷ riadený rozhovor, kladenie otázok (motivačné, otvorené), využívanie motivačnej bábky HUPS, samostatná práca, práca v skupinách, didaktické hry;

Graf 1 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v primárnom vzdelávaní

Anglický jazyk, matematika, prírodoveda

Učenie sa žiaka

Na väčšine vyučovacích hodín žiaci disponovali adekvátnymi **komunikačnými kompetenciami** vo vzťahu k situácii a účelu komunikácie (Graf 2; 76,7 %). Vyjadrovali sa v materinskom aj v cudzom jazyku (ANJ) spisovne a gramaticky správne. Komunikovali medzi sebou i učiteľkami s uplatnením primerane rozvinutej slovnej zásoby. V ústnych aj písomných prejavoch vedeli využiť odbornú terminológiu. Osvojené vedomosti prezentovali plynule, vecne a v logickom slede nielen počas individuálneho skúšania, ale aj pri odpovediach na priebežné kontrolné otázky. V ANJ pohotovo a s využitím veku primeranej lexiky reagovali na krátke jednoduché pokyny a vo vzájomných dialógoch v rámci preberanej témy. Pracovali so súvislým⁸ alebo nesúvislým⁹ textom, ktorého porozumenie prejavili reprodukovaním, vysvetľovaním významu informácií a správnym riešením. Vo väčšej miere vedeli identifikovať tvary čísel, matematických symbolov, vyhľadať potrebné údaje, v ANJ s prevažne náležitou výslovnosťou interpretovať počuté výrazy a vety. Žiaci väčšinou dokázali vyjadrené informácie triediť a spájať so svojimi poznatkami pri samostatnom riešení úloh na základe prečítaného alebo počutého zadania (ANJ). Prevažne vedeli posudzovať, hodnotiť informácie v texte a zaujať k nim aj stručné stanovisko. Na všetkých vyučovacích hodinách okrem ANJ prejavili primerané digitálne zručnosti pri práci s informáciami prostredníctvom výučbového programu.

V oblasti **poznávacích kompetencií** (Graf 3; 53,1 %) žiaci väčšinou vedeli správne reprodukovať osvojené vedomosti, dokázali ich interpretovať, vysvetliť a aplikovať v nových situáciách. Usporiadúvaním čísel, zápisom rozkladu 3-ciferných čísel pomocou geometrických tvarov, dopĺňaním číselných údajov (MAT), slov do skupín podľa významu, ich triedením na základe výslovnosti, dramatizáciou rozprávky (ANJ) a priradovaním obrázkov k pojmom (PDA, ANJ) prejavili schopnosť analýzy a syntézy. V PDA vytáraním siluety ľudského tela a jej dopĺňaním odhaľovali a overovali tvrdenia, tvorili závery z vlastného bádania¹⁰, v ANJ prostredníctvom zisťovacích otázok vyvodzovali hádané slová. Na väčšine vyučovacích hodín vedeli zhodnotiť a vybrať najvhodnejší spôsob riešenia úloh, vysloviť svoj názor a zaujať stanovisko. Na dvoch hodinách (MAT) preukázali schopnosť riešiť úlohy vyžadujúce tvorivé myslenie pri hľadaní

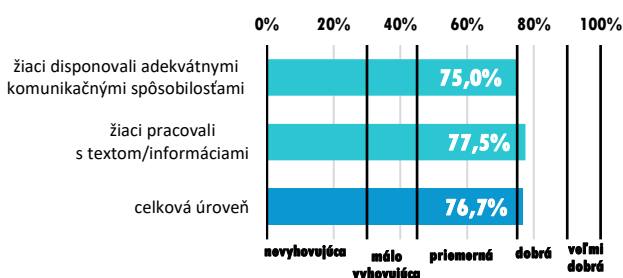
⁸ hádanky, texty v učebniciach;

⁹ tabuľky, kartičky s číslami, číselná os, geometrické tvary, makety ľudského tela, vizuálny záznam obrazový materiál, kocky, číselný rad;

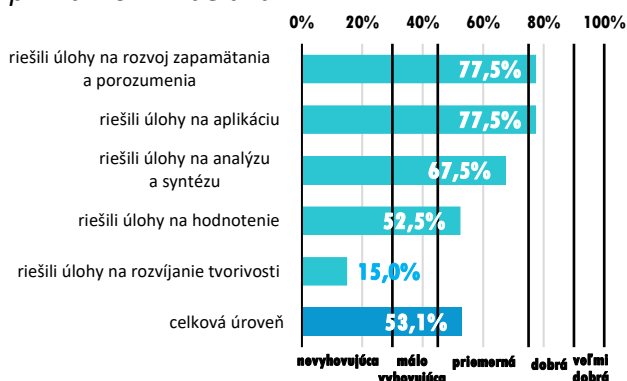
¹⁰ vylučovacia sústava (3. ročník), obehová sústava (4. ročník);

najvhodnejšieho postupu¹¹, ostatní k úlohám na danej úrovni nedostali príležitosť. Na všetkých vyučovacích hodinách žiaci prejavovali motiváciu aktívnym zapájaním sa do činností. Kladením doplňujúcich otázok, interpretovaním vlastných poznatkov súvisiacich s preberanou témou, schopnosťou rozoznať dôležité súvislosti, analyzovať a vyvodzovať závery preukázali kritické myslenie. Len na jednej vyučovacej hodine (PDA) vedeli pracovať s chybou, na ostatných k tomu neboli vedení. Na dvoch hodinách ANJ a jednej hodine MAT dokázali verbálne hodnotiť svoj učebný výkon, ostatní túto možnosť nemali, čím sa u nich dostatočne nerozvíjali **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** (Graf 4; 50,6 %). Na viac ako polovici sledovaných VH sa žiaci väčšinou pohotovo vyjadrovali k preberaným témam a počas diskusie rešpektovali názory svojich rovesníkov. Na ostatných vyučovacích hodinách k tomu nemali vytvorený priestor, čo limitovalo rozvoj ich **občianskych kompetencií** (Graf 5; 45,0 %). Žiaci efektívne komunicovali s učiteľkou i medzi sebou, akceptáciou pravidiel prispievali k vytváraniu pozitívnej klímy. Vzájomne spolupracovali vo dvojiciach alebo v tíme. Pri kooperatívnych činnostiach si pomáhali, výsledky svojej činnosti dokázali prezentovať na väčšine hodín, avšak argumentovať a objektívne posúdiť svoje riešenia mali príležitosť len ojedinele, čo nenapomáhalo rozvoju ich **sociálnych kompetencií** (Graf 6; 68,6 %).

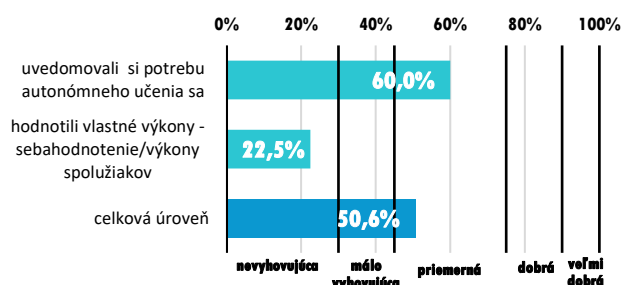
Graf 2 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

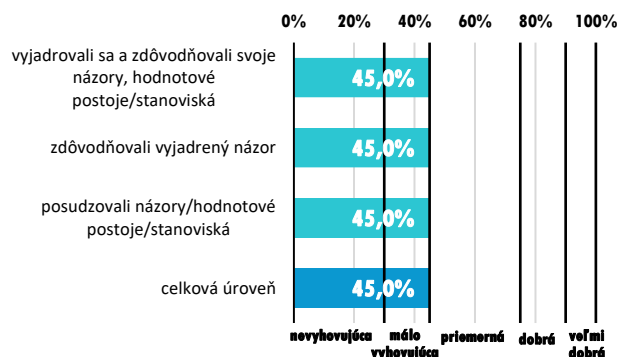
Graf 3 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 4 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému sa učeniu žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

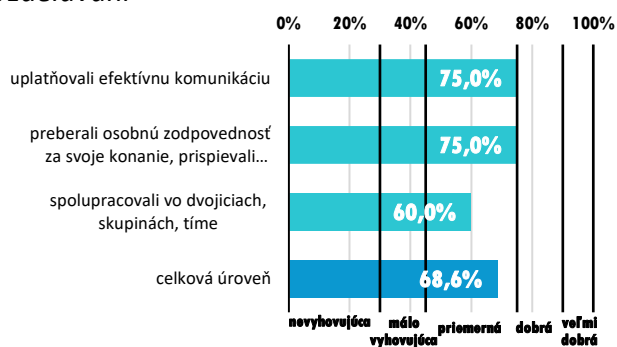

Graf 5 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

¹¹ vytvoríť čo najväčší počet 3-ciferných čísel na základe stanovených kritérií;

Graf 6 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Na všetkých vyučovacích hodinách poskytovali učiteľky dostatok času k riešeniu úloh a **podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka**. K žiakom so ŠVVP pristupovali s ohľadom na ich intelekt a individuálne potreby, čím podporovali rozvoj ich individuálneho potenciálu a vytvárali podmienky na inkluzívne vzdelávanie. Na polovici hodín umožnením slobodného výberu z úloh rôznej kognitívnej náročnosti poskytli každému žiakovi možnosť zažiť úspech. Využívaním vhodných **materiálnych prostriedkov** a uplatnených **stratégií vyučovania** motivovali žiakov v procese učenia sa. Prostriedky **IKT** využívali zmysluplne okrem jednej vyučovacej hodiny (ANJ). Na väčšine aplikovali metódy a formy práce (riadený a motivačný rozhovor, manipulatívne činnosti, pozorovanie, didaktické hry, kooperatívne učenie a na vyučovacej hodine matematiky metódu KWL,) smerujúce k činnostnému učeniu sa žiakov, pričom na 1 hodine (MAT) rozvíjali i finančnú gramotnosť. Viedli žiakov k rozvíjaniu ich kritického myslenia a hodnotenia, na dvoch umožňovali zapájanie vyšších myšlienkových procesov na úrovni tvorivosti. Nepodnecovali však žiakov k práci s chybou, čo im neumožňovalo vnímať chybu ako súčasť svojho učenia sa. Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda poskytli žiakom príležitosť zažiť pocit objavovania prostredníctvom vlastného bádania. Na VH ANJ podporovali rozvoj jazykových kompetencií vytváraním cudzojazyčného prostredia. Svojím pokojným a tolerantným prístupom vytvárali **atmosféru istoty a psychického bezpečia**. Zaisťovali optimálne pracovné podmienky pre všetkých žiakov, podporovali ich vzájomnú toleranciu a sebadôveru s dôrazom na dodržiavanie stanovených pravidiel správania. Na väčšine vyučovacích hodín neformulovali očakávané výsledky žiakov. **Formatívne hodnotenie** uplatnili len na troch hodinách (ANJ, MAT), na ostatných hodnotenie cielené na rozvoj osobnosti žiaka neuplatnili.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovní sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Človek a príroda	prírodoveda	priemerná úroveň

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- stimulovanie žiakov k rozvoju kritického myslenia, vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti,
- vytváranie priestoru na sebareflexiu a poskytovanie činnostnej spätnej väzby prostredníctvom formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

V **nižšom strednom vzdelávaní** bolo vykonaných 6 hospitácií vo vyučovacom predmete SJL, 5 v ANJ, 5 v MAT. Vyučovací predmet geografia (GEO) bol sledovaný na 4 hodinách a telesná a športová výchova (TSV) na 5 vyučovacích hodinách.

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Veku primerané **komunikačné kompetencie** (63,9 %; Graf 1) žiaci preukázali na viac ako polovici vyučovacích hodín. Vplyvom kultúrneho a správneho jazykového vzoru učiteliek v navodených komunikačných situáciách väčšinou používali vhodné jazykové prostriedky, spisovnú podobu jazyka, vyjadrovali sa kultivovane, gramaticky a spisovne správne. Na podnecujúce otvorené otázky učiteliek odpovedali pohotovo, vecne, zväčša celými vetami s využitím osvojenej odbornej terminológie z literatúry i gramatiky. Čitateľské zručnosti si žiaci na každej hodine rozvíjali pri práci so súvislým i nesúvislým textom v písomnej podobe (učebnica, pracovný list, powerpointová prezentácia) na úrovni porozumenia. Na polovici sledovaných hodín dokázali svoje poznatky o téme spojiť s novými informáciami. Príležitosť na hodnotenie a tvorbu textov im učiteľky vytvorili len na 2 hodinách. Žiaci 7. ročníka s menšou pomocou učiteľky vo dvojiciach písali interview¹², následne posudzovali kvalitu vytvorených textov. Vypracovať zadanú úlohu na tvorivosť¹³ a sformulovať vlastné hodnotenie vzniknutých básní a svoje stanovisko podložiť i argumentmi väčšina žiakov 5. ročníka nedokázala. K vysloveniu hodnotiaceho úsudku na ďalších sledovaných hodinách neboli stimulovaní, čo znižovalo úroveň ich čitateľských zručností.

Poznávacie kompetencie (52,1 %, Graf 1) v súlade s jasne stanovenými kognitívnymi cieľmi vyučovacích hodín žiaci preukázali reprodukovaním zapamätaných faktov a ich prevažne samostatným aplikovaním pri frontálnom, samostatnom i skupinovom riešení úloh v učebnici, pracovnom zošite, pracovnom liste, na 2 hodinách i v aplikácii Kahoot a Mentimeter. Analyticko-syntetické zadania (vyvodenie a sformulovanie gramatického pravidla, morfológický rozbor plnovýznamových slovných druhov, slovnodruhový prechod slov, rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdení) na všetkých vyučovacích hodinách plnili samostatne alebo s menšou pomocou učiteliek. Na 2 hodinách s dodržaním určených kritérií žiaci mali príležitosť riešiť tvorivé úlohy (napísať interview a nonsens) a zaujať stanovisko k vytvoreným textom, pričom väčšina žiakov 5. ročníka tieto úlohy ani s výraznou pomocou učiteľky formou doplnujúceho výkladu nedokázala prezentovať. Inkluzívne vzdelávanie na väčšine hodín bolo podporované individuálnym prístupom, rešpektovaním pracovného tempa žiakov, na polovici hodín i podporou pedagogických asistentov žiakom so ŠVVP a prácou v heterogénnych skupinách. Nízka miera rozvíjania kritického a tvorivého myslenia žiakov, prevaha tradičných

¹² o záujmoch, do ktorého mali zakomponovať základné číslovky;

¹³ napísať nonsens, ktorý má 4 verše, združený rým a obsahuje slovo literatúra;

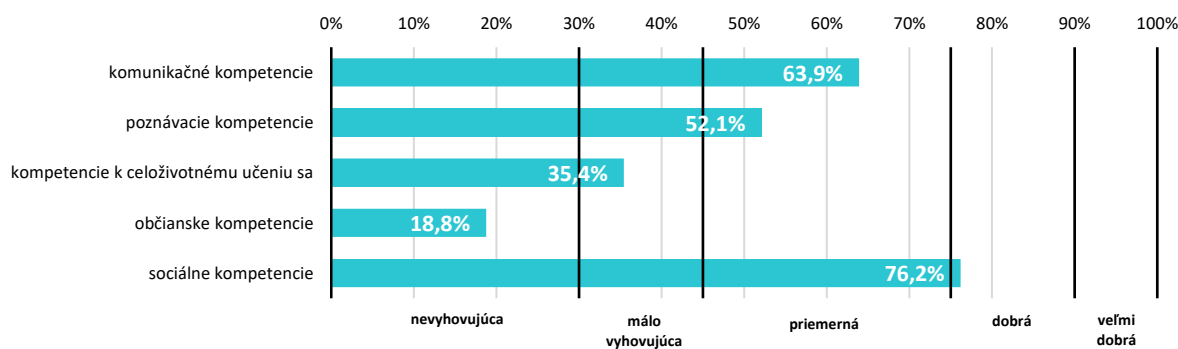
metód vyučovania orientovaných predovšetkým na pamäťové učenie sa žiakov a ojedinelé zaradenie zmysluplného využívania IKT (tablety) limitovali rozvoj ich kognitívnych zručností.

Kompetencie k celoživotnému učeniu sa (35,4 %; Graf 1) žiaci prejavili najmä pohotovou reakciou na podnety učiteliek a zodpovedným prístupom k riešeniu stanovených úloh, ale nedostatočné uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania s ohľadom na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov žiakov, ako i sporadické využívanie práce s chybou ich nepodnecovali ku kritickému a divergentnému mysleniu. Žiaci na 2 hodinách objektívne hodnotili vlastný pokrok i učebný výkon spolužiakov s adekvátnym zdôvodnením a argumentáciou. Na ostatných sledovaných hodinách väčšina žiakov v dôsledku chýbajúceho formatívneho hodnotenia nedokázala zhodnotiť svoj učebný výkon, odhaliť chyby, ťažkosti a ich príčiny v učení sa za účelom ich odstránenia a zefektívnenia svojej učebnej činnosti.

Žiaci väčšinou ochotne vyjadrovali svoj postoj k učebným témam, ale učiteľky ich nevedli k zdôvodneniu svojho stanoviska a diskusii o nastolených témach, čo nepodporovalo rozvíjanie ich **občianskych kompetencií** (18,8 %; Graf 1).

Žiaci prezentovali osvojené **sociálne kompetencie** (76,2 %; Graf 1) dodržiavaním dohodnutých pravidiel, ako aj ústretovou, empatickou komunikáciou s učiteľkami i so spolužiakmi, čím prispeli k vytvoreniu príjemnej pracovnej atmosféry na všetkých hodinách. K riešeniu úloh formou práce v pároch i skupinách (na základe náhodného rozdelenia i zloženia zo žiakov rôznych schopností) žiaci boli vedení na všetkých sledovaných hodinách, ale len na polovici hodín prevažne akceptovali pravidlá práce v skupinách, vzájomne si pomáhali a dokázali výsledky svojej činnosti ústne prezentovať. Na ostatných vyučovacích hodinách neboli vedení k dôslednému dodržiavaniu pravidiel práce v skupinách¹⁴, čo znižovalo efektivitu skupinovej práce.

Graf 7 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v nižšom strednom vzdelávaní

Anglický jazyk, matematika, geografia, telesná a športová výchova

Učenie sa žiaka

Žiaci počas komunikácie s učiteľmi a medzi sebou preukázali rozvinuté **komunikačné zručnosti** (Graf 8; 80,6 %). Svoje poznatky a názory k učebným témam vyjadrovali pohotovo a kultivovane s uplatnením veku primeranej slovnej zásoby. V dialógoch s učiteľmi, rovesníkmi, pri práci v skupinách uplatnili spisovný jazykový prejav i odbornú terminológiu. V ANJ odpovedali na konvergentné a divergentné otázky súvisle s využitím gramaticky a foneticky správnych

¹⁴ nestanovenie časového limitu, individuálne plnenie úloh, nedokončenie/nezvládnutie úlohy, nepodnecovanie k zdôvodňovaniu výsledkov svojej práce a posúdeniu efektivity práce svojho tímu;

jazykových prostriedkov. Priestor na rozvíjanie komunikačných kompetencií mali vytvorený i pri práci so súvislým textom (auditívny text). Porozumenie textu prejavili pri vyhľadávaní explicitne vyjadrených informácií. V MAT dokázali spájať širšie súvislosti obsahu textu so svojimi poznatkami pri riešení lineárnych rovníc, využívali efektívnu komunikáciu na formulovanie otázok, vysvetlenie svojich postupov a interpretáciu výsledkov v kontexte reálnych situácií. Na hodinách ANJ identifikovali charakteristiky divo žijúcich zvierat, dokázali vyhľadávať informácie a odpovedať na otázky týkajúce sa textu i pri práci s mapami a atlasmi. Priestor na posudzovanie textov a vyjadrovanie stanovísk mali na jednej hodine MAT, čo limitovalo rozvíjanie ich komunikačných kompetencií.

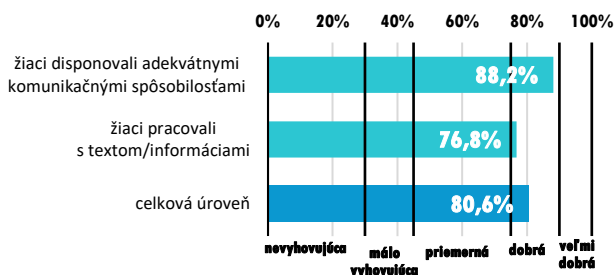
Na väčšine hodín riešili úlohy na rozvoj zapamätania, porozumenia a aplikácie. Vyššie kognitívne procesy na úrovni analýzy si rozvíjali na dvoch tretinách hodín. V GEG pri analýze geografických údajov časť žiakov dokázala určiť polohu morí a oceánov Afriky a Ázie. V ANJ porovnávaním vzťahov medzi informáciami dokázali rozlíšiť pravdivé a nepravdivé tvrdenia, v MAT pri riešení slovných úloh na lineárne rovnice a percentá preukázali schopnosť matematizácie textu a získané výsledky vyriešeného matematického modelu vedeli v kontexte pôvodného problému interpretovať. Na hodinách TSV demonštrovali činnosti vyžadujúce vysoko koordinované motorické aktivity vo florbalovom zápase, vhodne realizovali taktické zručnosti, dokázali využívať nacvičené herné činnosti jednotlivca a svoju činnosť prispôbovať meniacim sa podmienkam hry. Žiaci 6. ročníka v MAT riešili tvorivé a hodnotiace úlohy prostredníctvom problémovej situácie, pri ktorej väčšina z nich dokázala určiť najvhodnejšiu metódu riešenia. Nedostatok príležitostí na prácu s úlohami zameranými na hodnotenie a tvorivosť negatívne ovplyvnilo rozvoj ich **poznávacích kompetencií** (Graf 9; 38,2 %).

Žiaci boli aktívni v procese učenia sa, prejavili záujem o učebné témy. Pri diskusii v skupinách porovnávali svoje postupy, rozhodovali o najvhodnejších riešeniach, čím si rozvíjali schopnosť argumentácie. Kritické myslenie si žiaci rozvíjali na jednej hodine matematiky, dokázali určiť správne možnosti riešenia zadanej problémovej úlohy, s využitím argumentov vedeli odôvodniť výsledok riešenia. Identifikovať chybu a určiť postupy na jej opravu dokázali na jednej tretine hodín. **Kompetencie k celoživotnému učeniu sa** rovesníkov (Graf 10; 35,5 %) si adekvátne nerozvíjali v dôsledku ojedinelého podnecovania k sebareflexii vlastného učebného výkonu i výsledkov učenia sa rovesníkov.

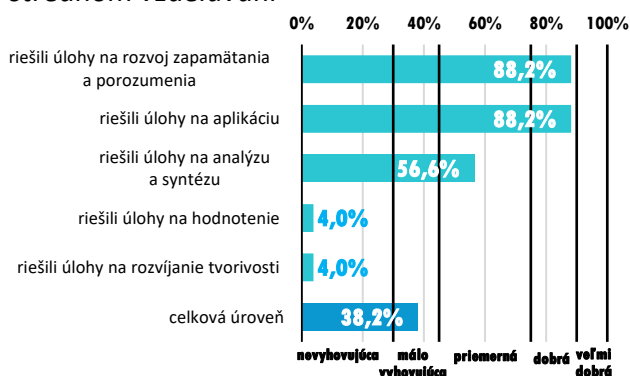
Rozvinuté **občianske kompetencie** (Graf 11; 100 %) preukázali žiaci vyjadrovaním sa k aktuálnej situácii, prezentovaním názorov na preberané témy, ako i rešpektovaním odlišných postojov spolužiakov. Vzjomne sa počúvali, na názory rovesníkov nereagovali kriticky, rešpektovali pravidlá športovej hry florbal.

Sociálne kompetencie (Graf 12; 80,3 %) si rozvíjali na všetkých hodinách prostredníctvom skupinovej alebo párovej práce. Dokázali efektívne komunikovať s učiteľmi i medzi sebou, v skupinách si vedeli rozdeliť úlohy, rešpektovať stanovený čas na vypracovanie úloh, vzjomne kooperovať. Výsledky svojej práce vedeli na väčšine hodín prezentovať, k objektívnemu posudzovaniu skupinovej činnosti neboli stimulovaní.

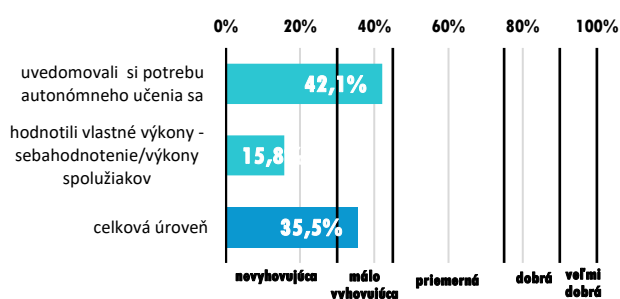
Graf 8 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

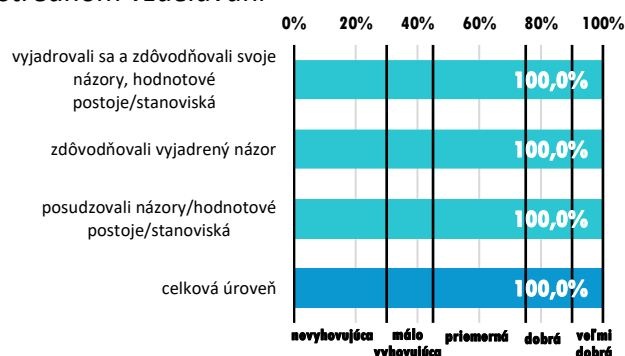
Graf 9 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

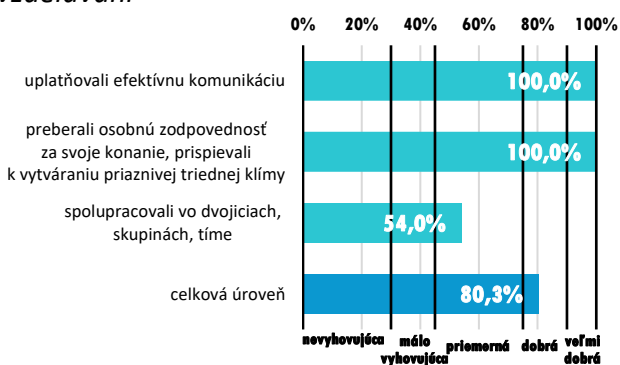
Graf 10 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 11 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 12 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Na všetkých hodinách vytvárali učitelia vhodné podmienky na inkluzívne vzdelávanie každého žiaka prostredníctvom poskytovaných **podporných** stimulov. Uplatňovali predĺžený výklad, rešpektovali pracovné tempo žiakov, usmerňovali ich pri riešení úloh, kooperovali s pedagogickými asistentkami¹⁵, využívali názorné pomôcky k lepšiemu pochopeniu učiva,

¹⁵ na 3 hodinách matematiky a 1 hodine geografie;

aplikovali kompenzačné pomôcky. Učitelia uplatnili možnosť výberu činností podľa individuálnych schopností žiakov na polovici vyučovacích hodín. Počas hodín telesnej výchovy pri florbale učiteľ umožnil žiakom zvoliť si konkrétnu úlohu v hre (útočenie, bránenie alebo chytanie loptičky ako brankár), adekvátne ich schopnostiam.

Zmysluplným využívaním prostriedkov **IKT** na 4 hodinách matematiky umožnili žiakom rozvíjanie ich digitálnych zručností.

Efektívne vyučovacie stratégie sa prejavili na dvoch tretinách hodín vo forme zadávania analytických úloh, skupinových aktivít a prezentovania praktických ukážok¹⁶, čím podporovali aktívne zapojenie žiakov a rozvoj ich poznávacích a komunikačných kompetencií. Učiteľka matematiky zadávaním otvorených otázok podporovala u žiakov analytické myslenie, používala príklady z reálneho života umožňujúce žiakom lepšie pochopiť význam a využitie učiva v praxi, aplikovať poznatky v rôznych kontextoch.

Vytvorením optimálnych pracovných podmienok pre všetkých žiakov v triede, rešpektovaním ich osobitostí, podporovaním sebadôvery každého žiaka, vytvorili na sledovaných hodinách pozitívnu sociálnu klímu, ktorá prispela k budovaniu **atmosféru istoty a psychického bezpečia**.

Formatívne hodnotenie¹⁷ učitelia využívali len ojedinele, čím neposkytovali žiakom informácie o možnostiach zlepšenia sa. Na viac ako polovici hodín oboznámili žiakov s výchovno-vzdelávacími cieľmi, ktoré priebežne overovali a poskytovali im spätnú väzbu o pokroku a možnostiach ďalšieho zlepšenia.

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Človek a príroda	geografia	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	priemerná úroveň

Výrazné pozitíva

- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia,
- využívanie materiálnych prostriedkov podnecujúcich názornosť vyučovania a motiváciu žiakov.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania k podpore rozvoja vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia, tvorivosti a kritického myslenia,
- vytváranie priestoru na sebareflexiu, rovesnícke hodnotenie a uvedomenie si vlastných rozvojových možností prostredníctvom formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

¹⁶ učiteľ demonštroval, ako správne blokovať prihrávky alebo strely, ako držať pozíciu a ako efektívne reagovať na pohyb súpera pri športovej hre florbal;

¹⁷ na 1 hodine telesnej a športovej výchovy a na 2 hodinách matematiky;

RIADENIE ŠKOLY

Školský vzdelávací program (ŠkVP) s názvom „Ak sa má človek stať človekom, musí sa vzdelávať“ bol vypracovaný v súlade so školským zákonom. Ciele výchovy a vzdelávania žiakov škola prioritne smerovala k rozvoju kľúčových kompetencií, funkčnej gramotnosti, tvorivého a kritického myslenia a k posilňovaniu kognitívnych schopností prostredníctvom aktívneho riešenia problémov v rámci individuálnej i skupinovej práce. Vytvárala podmienky na vzdelávanie všetkých žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Stanovené ciele zodpovedali personálnym, priestorovým a materiálno-technickým podmienkam školy a predpoklady k ich napĺňaniu škola vytvárala úpravou UP, vzdelávaním pedagogických zamestnancov i ponukou 10 záujmových útvarov. Napĺňanie cieľov školy vo výchovno-vzdelávacom procese sa prejavilo v oblasti inkluzívneho vzdelávania akceptovaním individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov a vytváraním atmosféry istoty a psychického bezpečia pre všetkých aktérov vzdelávania. V edukácii nebolo dostatočne preukázané dosahovanie cieľov v oblasti efektívneho využívania IKT (41,9 %), rozvíjania vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia (16,3 %), tvorivosti (9,3 %), kritického myslenia (25,6 %) a riešenia problémov v skupinách (4,7 %).

Učebný plán (UP) bol vypracovaný v súlade s rámcovým učebným plánom ŠVP, ale jeho súčasťou neboli vlastné poznámky, čím škola nespripustovala údaje o organizácii vyučovania a ďalších osobitostiach poskytovaného vzdelávania. Do kurikulárnej reformy škola nebola zapojená.

Modifikácia UP **disponibilnými hodinami** (DH) bola v súlade s cieľmi školy. V primárnom vzdelávaní bola o 1 hodinu zvýšená časová dotácia bez navýšenia obsahu predmetov slovenský jazyk a literatúra v 2. – 4. ročníku, prvouka v 1. ročníku, matematika v 2. a 3. ročníku a škola zaviedla nový predmet v 1. a 2. ročníku vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (ANJ).

V nižšom strednom vzdelávaní boli DH posilnené predmety biológia v 6. a 9. ročníku, dejepis v 5. – 7. a 9. ročníku, geografia v 6. ročníku a výtvarná výchova v 5. ročníku za účelom upevňovania a opakovania učiva. V rámci DH boli novozavedené predmety vo vzdelávacích oblastiach Človek a svet práce (5. – 9. ročník – malý ekologický farmár) a vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (7. – 9. ročník - nemecký jazyk).

Tretia vyučovacia hodina TSV bola v zmysle dodatku k ŠVP nahradená aktívnym pohybom žiakov, a to realizáciou pohybových a športových aktivít, ktoré prebiehali formou vyučovacích blokov a športových aktivít počas veľkých prestávok trikrát do týždňa.

Učebné osnovy (UO) vyučovacích predmetov obsahovali rozpracovanie obsahových štandardov predmetov do ročníkov podľa UP ŠkVP. Pre novozavedené vyučovacie predmety mala škola vypracované UO s vymedzením cieľov, obsahového a výkonového štandardu do ročníkov podľa učebného plánu, určením spôsobu a kritérií hodnotenia predmetu, časovej dotácie tematických celkov a implementáciou prierezových tém.

V ŠkVP bol stručne uvedený spôsob realizácie **prierezových tém** (PT) pre obidva stupne vzdelávania. Prelínali sa všetkými vzdelávacími oblasťami. Ciele prierezových tém boli napĺňané aj realizáciou kurzov, samostatných organizačných foriem vzdelávania¹⁸, mimoškolských aktivít¹⁹, krúžkovej činnosti i prostredníctvom zapojenia do rôznych projektov²⁰. Uplatňovanie jednotlivých tém a kompetencií finančnej gramotnosti bolo začlenené len do predmetu matematika.

¹⁸ účelové cvičenia, didaktické hry;

¹⁹ Deň zeme, Deň zvierat, Deň matiek;

²⁰ Zdravá škola, Školské ovocie

V ŠkVP prezentovali napĺňanie **princípov inkluzívneho vzdelávania** jednotlivých skupín žiakov so ŠVVP aj s **podpornými opatreniami** (PO). Deklarovanými nástrojmi na eliminovanie hendikepu a saturovanie ich potrieb boli najmä akceptácia odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie (ZPP), individuálny prístup rešpektujúci špecifiká žiakov²¹, úprava učebných materiálov, personálna pomoc²², väčšia časová dotácia na splnenie úloh a poskytnutie kompenzačných učebných pomôcok. Prostredníctvom individuálnych vzdelávacích programov (IVP) vypracovaných v súlade s odporúčaniami ZPP a PO vytvárala adekvátne podmienky na prekonávanie ich bariér v učení. V aktuálnom školskom roku evidovala 22 žiakov so ŠVVP, 17 so ZZ²³ a 5 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). PO boli poskytované 4 žiakom, 2 so ZZ, 1 zo SZP a 1 žiakovi, ktorý bol zaradený do skupiny ostatných žiakov. Všetkým žiakom so ŠVVP poskytovali účinné prístupy a intervencie (úprava organizácie, obsahu, hodnotenia, foriem a metód vzdelávania), 19 z nich aj zaistovaním vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP). Z vyjadrenia školskej špeciálnej pedagogičky (ŠŠP) vyplynulo prekonzultovanie dokumentu so žiakmi 5. – 9. ročníka.

Dokumentácia žiakov so ZZ nebola vedená komplexne a systematicky, absentovalo poskytnutie kópie individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) zákonným zástupcom žiakov, čo nebolo v súlade s právnou normou. Dokumenty dvakrát ročne aktualizovala školská špeciálna pedagogička na základe záverov hodnotiacich správ triednych učiteľov, čím vytvorili príležitosť prispôsobenia pedagogických prístupov aktuálnym potrebám žiakov. Edukácia žiakov so ŠVVP prebiehala v bežných triedach, kde pre nich vytvárali vhodné podmienky v rámci všetkých vyučovacích predmetov. Pri plnení zadaní či riešení diferencovaných úloh v rámci individuálnej aj skupinovej práce napomáhali žiakom PA uplatnením individuálneho prístupu i stimulácie, čím akceptovali inkluzívny prístup ku všetkým žiakom. Účinnosť ich pôsobenia bola preukázaná na väčšine hospitovaných hodín. Kontrolou pedagogickej dokumentácie bolo zistené, že žiačku so ZZ s mentálnym postihnutím (MP) nevzdelávali podľa UP školy. Negatívnym zistením bolo nedodržanie príslušnej prílohy metodického pokynu pri hodnotení diktátov zo slovenského jazyka u žiakov s vývinovými poruchami učenia. Diktáty boli hodnotené známku namiesto vyčíslenia chýb, čím škola nekonala v súlade s odporúčaním zariadenia poradenstva a prevencie (ZPP). Pri dosahovaní ich maximálneho osobnostného, sociálneho i kognitívneho rozvoja napomáhala aj školská špeciálna pedagogička v kooperácii s odbornými zamestnancami ZPP²⁴ a odborníkmi z oblasti starostlivosti o žiakov ohrozených školským neúspechom v spolupráci s príslušníkmi Policajného zboru SR, zamestnancami ÚPSVaR - odboru sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately i zriaďovateľom.

ŠkVP bol prerokovaný v pedagogickej rade a v rade školy, zákonní zástupcovia žiakov boli s ním oboznámení na rodičovskom združení, verejnosti bol prístupný na webovom sídle školy a v tlačenej podobe bol k dispozícii u riaditeľa školy.

Pedagogická a ďalšia dokumentácia školy súvisiaca s procesom výchovy a vzdelávania, s organizáciou a s riadením školy bola vedená na tlačivách schválených a vydaných ministerstvom školstva i elektronicky v súlade s platnými právnymi normami. Vnútorne predpisy a všetky zásadné dokumenty boli prerokované v pedagogickej rade.

Plán profesijného rozvoja vychádzal z koncepčného zámeru rozvoja školy, korešpondoval s cieľmi i potrebami školy a rešpektoval individuálne záujmy pedagógov. Z rozhovoru

²¹ vypracovanie IVP a vyjadrení na účel poskytnutia PO;

²² ŠPT, odborná pomoc ŠŠP a PA;

²³ 12 žiakov s vývinovou poruchou učenia (VPU), 1 žiaka s viacnásobným postihnutím (VNP), 2 žiakov s poruchami aktivity a pozornosti (PAaP) a 2 žiakov s mentálnym postihnutím (MP).

²⁴ SCPP Ulica P. Rádayho 1857/2, Lučenec; CPP M. Rázusa 25, Lučenec; ŠCPP Štvrť M. R. Štefánika 12, Lučenec;

s riaditeľom školy, predložených plánov profesijného rozvoja i z prehľadu o absolvovanom vzdelávaní za posledné dva roky bolo zistené, že vedenie školy podporovalo vzdelávanie pedagogických zamestnancov (PZ) prostredníctvom adaptačného, aktualizáčného, inovačného a špecializačného vzdelávania, ktoré boli zamerané najmä na inovácie foriem a metód vo vzdelávaní²⁵, kritické myslenie, digitálne spracovanie didaktických materiálov a ich využívanie v edukačnom procese, infromatickú bezpečnosť, rozvíjanie funkčných gramotností²⁶, vzdelávanie žiakov so ZZ a zo SZP²⁷, jedna PZ absolvovala v minulom školskom roku vzdelávanie na rozvíjanie kreativity²⁸. Aktualizačné vzdelávanie v minulom školskom roku bolo zamerané na rozvíjanie kritického myslenia, v aktuálnom školskom roku sa všetci vyučujúci zúčastnili vzdelávacieho kurzu Digitálne vybavenie a infraštruktúra – Učebňa 21. storočia. Adaptačné vzdelávanie absolvovala v minulom školskom roku jedna PZ, v aktuálnom školskom roku prebiehalo podľa plánu adaptačného vzdelávania u jednej začínajúcej PZ. Kvalifikačného vzdelávania sa zúčastňovala jedna PZ²⁹. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti si vyučujúci jednotlivých predmetov odovzdávali najčastejšie v rámci neformálnych stretnutí. Mieru implementácie absolvovaných vzdelávaní do edukačného procesu vedenie školy monitorovalo v rámci hospitačnej činnosti³⁰.

Pozitívny dopad vzdelávania zameraného na inovácie foriem a metód vo vzdelávaní sa prejavil na väčšine sledovaných hodín (81,4 %) využívaním efektívnych metód a foriem práce smerujúcich k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov na úrovni analýzy. Kritické myslenie žiakov stimulovali učitelia len na štvrtine sledovaných hodín (25,6 %), pričom v nižšom strednom vzdelávaní len na 9,3 % sledovaných hodín, čo nebolo v súlade s aplikáciou poznatkov získaných zo vzdelávania a s cieľmi školy. Zručnosti pri práci s IKT uplatnili učitelia v edukácii na menej ako polovici hodín (41,9 %). Podmienky na inkluzívne vzdelávanie každého žiaka vytvárali na 93 % hodinách.

Riaditeľ školy absolvoval základný a rozširujúci modul programu funkčného vzdelávania, zástupkyňa riaditeľa školy (ZRŠ) absolvovala základný modul programu funkčného vzdelávania. Mali vypracované osobné plány profesijného rastu so zameraním na zmeny v právnych predpisoch, na rozvoj digitálnych zručností a ZRŠ aj na metodické vedenie ŠPT.

Výkon štátnej správy v prvom stupni bol realizovaný v súlade s platnými právnymi predpismi. V aktuálnom školskom roku riaditeľ školy vydal rozhodnutie o plnení povinnej školskej dochádzky mimo územia SR 18 žiakom. Vydané rozhodnutia boli zaznamenané v katalógových listoch žiakov. V predchádzajúcom školskom roku vykonal komisionálnu skúšku 1 žiak nižšieho stredného vzdelávania (zo SJL a to neúspešne), dokumentácia k realizácii komisionálnych skúšok obsahovala požadované náležitosti. Individuálne vzdelávaných žiakov škola neevidovala.

Metodické združenie ani predmetové komisie neboli v škole zriadené. Kľúčovými otázkami zabezpečovania výchovy a vzdelávania sa zaoberala **pedagogická rada**, ktorá prerokovávala pedagogicko-didaktické a organizačné otázky výchovno-vzdelávacej činnosti. Z predložených zápisníc zo zasadnutí v predchádzajúcom a aktuálnom školskom roku bolo zrejmé, že sa zaoberala vzdelávacími a výchovnými výsledkami žiakov, vrátane žiakov so ŠVPP a PO, analyzovaním príčin ich učebného neúspechu a problémov v správaní. Opatrenia na ich zlepšenie zaznamenané neboli, absentovalo vyhodnocovanie výsledkov externého

²⁵ školenie CANVA pre učiteľov, BBC Microbit;

²⁶ čitateľská gramotnosť- čitateľský workshop RCPU, 5 čitateľských stratégií;

²⁷ Ako učiť cudzí jazyk žiakov s VPU, skvalitnenie podmienok pre žiakov so SZP;

²⁸ Kongres detskej angličtiny;

²⁹ špeciálna pedagogika mentálne postihnutých a poradenstvo;

³⁰ využívanie inovatívnych prístupov, vedenie žiakov ku kritickému mysleniu, zmysluplné využívanie IKT;

celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka a zistení kontrolnej činnosti, čo výrazne znižovalo prínos pedagogickej rady ku skvalitňovaniu procesov prebiehajúcich v škole. Interné vzdelávanie učiteľov škola zabezpečovala organizovaním aktualizáčného vzdelávania pre pedagogických zamestnancov v súlade s jej potrebami. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy výmenu pedagogických skúseností a odovzdávania poznatkov z externých foriem vzdelávania realizovali pedagogickí zamestnanci len v rámci individuálnych neformálnych stretnutí, z ktorých neboli vedené záznamy, čím nebola zabezpečená dostatočná transparentnosť v oblasti prenášania informácií zo vzdelávacích aktivít so zámerom zvyšovania úrovne edukácie. Vnútorný **systém kontroly** a hodnotenia žiakov, pedagogických zamestnancov školy bol súčasťou ŠkVP.

Systém hodnotenia žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch primárneho a nižšieho stredného vzdelávania vrátane žiakov so ŠVVP, obsahoval formy, spôsoby získavania podkladov k hodnoteniu žiakov a kritériá hodnotenia. Predpísané postupy, pravidlá pre hodnotenie správania, opatrenia vo výchove boli zaznamenané v školskom poriadku. Negatívnym zistením bolo nedodržanie príslušnej prílohy metodického pokynu v hodnotení diktátov zo SJL u žiakov s vývinovými poruchami učenia známku. O výsledkoch žiakov boli zákonní zástupcovia informovaní na triednych rodičovských stretnutiach, prostredníctvom žiackej knižky, Edupage, v prípade zhoršenia správania alebo prospechu i predvolaním na osobné stretnutia.

Na základe analýzy uplynulého školského roka bol **plán kontrolnej a hospitačnej činnosti** zameraný na všetky oblasti procesov realizovaných v škole (pedagogická, pracovno-právna, ekonomická oblasť, oblasť zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia), obsahoval metódy, formy a prostriedky vnútroškolskej kontroly. Úlohy vedúcich pedagogických zamestnancov boli rozpracované na jednotlivé mesiace. Výchovno-vzdelávací proces bol monitorovaný prostredníctvom hospitačnej činnosti, v aktuálnom školskom roku bolo realizovaných 10 hospitácií (4 riaditeľom školy a 6 ZRŠ). Zistenia z hospitačnej činnosti boli analyzované v rámci pohospitačných rozhovorov. Hospitačné záznamy z vyučovacích hodín preukázali, že sa v rámci kontroly zameriavali na sledovanie kvality výchovno-vyučovacieho procesu najmä z hľadiska činnosti učiteľa (stanovenie cieľov, priebeh hodiny, použité metódy, formy a pomôcky), absentovali indikátory hodnotenia kvality učenia sa žiakov. Záznamy obsahovali pozitíva, nedostatky vyučovacej hodiny, pripomienky i odporúčania, ale prijímanie opatrení k zisteným nedostatkom absentovalo, čím sa nevytváral predpoklad využitia kontrolnej činnosti na zlepšenie kvality edukácie a pedagogického riadenia školy.

Hospitačné záznamy spolu s dosiahnutými výsledkami žiakov na súťažiach, záujem PZ o ďalšie vzdelávanie, plnenie pracovných povinností, organizovanie mimoškolských aktivít a účasť na príprave a realizácii školských projektov slúžili ako východisko pre ich **hodnotenie**. Vedenie školy vykonávalo hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov v zmysle zákona raz ročne, čo dokladovali predložené písomné záznamy.

Riaditeľ školy považoval **autoevalváciu** za užitočný nástroj zvyšovania kvality práce školy, nepokladal ju za ďalšiu zbytočnú byrokratickú záťaž bez významného vplyvu na kvalitu školy. Z rozhovoru s ním a z analýzy predloženej dokumentácie vyplynulo, že v škole v súčasnosti nerealizovali systematické a plánované sebahodnotenie.

V dotazníku zameranom na **wellbeing** všetci pedagogickí zamestnanci odporúčali školu ako vhodné pracovisko, pričom všetkých práca aj bavila, cítili spoluzodpovednosť za chod školy a 84,6 % vnímalo učiteľské povolanie ako profesiu, v ktorej výhody prevažujú nad nevýhodami. Všetci potvrdili, že sa im darí zaujať žiakov na vyučovaní, motivovať ich k dodržiavaniu pravidiel, ako i inšpirovať k rozvoju vlastného potenciálu, čo potvrdilo 81,9 % žiakov, ktorí hodnotili vyučovanie ako zaujímavé. Nadmernú pracovnú záťaž vnímala negatívne menej ako štvrtina (23,1 %) zamestnancov, 61,5 % pociťovalo stres zo zodpovednosti za vzdelávacie výsledky

žiakov, 53,9 % za riešenie výchovných problémov a 15,4 % zaznamenalo nepriaznivý vplyv práce na svoje zdravie. Škola za ostatné dva školské roky nerealizovala vlastný dotazník na hodnotenie wellbeingu učiteľov a žiakov. Riaditeľ školy uviedol, že vzájomné vzťahy medzi pedagogickými zamestnancami sa vyznačovali otvorenou komunikáciou a spoluprácou, medzi vedením školy a zamestnancami nevznikali konflikty. K budovaniu dobrých medziľudských vzťahov prispievali rôzne spoločenské stretnutia³¹ a aktivity³².

Z dotazníkov zadaným 13 PZ vyplynulo, že **klíma** školy bola otvorená, charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom kolektíve, súdržnosťou, angažovanosťou učiteľov a demokratickým štýlom riadenia. Systém riadenia bol hodnotený ako pevný a stabilný. Podrobné výsledky boli uvedené v prílohe č. 1.

Vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi boli analyzované na základe dotazníka, ktorý vyplnilo 66 žiakov nižšieho stredného vzdelávania (Graf 13). Väčšina žiakov (89,4 %) považovala učiteľov za chápatých a tolerantných, pričom 74,2 % uviedlo možnosť zapájať sa do rozhodovania k zlepšeniu práce školy. Spokojnosť so záujmom učiteľov o ich záľuby a problémy vyjadrila viac ako polovica respondentov (65,2 % a 56,1 %). Negatívnu skúsenosť s neadekvátnym správaním učiteľov malo 4,5 % žiakov. Väčšina sa cítila prijatá spolužiakmi (92,4 %), trávila s nimi voľný čas (93,9 %) a považovala kolektív za súdržný (90,9 %). Žiaci chodili do školy radi (90,9 %), ale tretina (33,4 %) pociťovala nervozitu a stres na hodinách a 69,7 % prežívalo obavy zo zlých známok napriek dobrej príprave. Väčšina žiakov (80,3 %) deklarovala, že ich učivo bavilo, 90,9 % ho považovalo za dôležité pre život a 95,5 % verilo, že dobré výsledky im pomôžu v budúcnosti. Vyjadrili sa tiež, že učiteľia hodnotili ich výkony s dôrazom na podporu **efektívneho** učenia (87,9 %), pristupovali k nim individuálne (92,4 %) a umožňovali im hodnotiť vlastnú prácu (80,3 %). Uvedené údaje neboli dostatočne potvrdené počas hospitačnej činnosti ŠŠI. Na základe jej zistení boli **efektívne stratégie** využívané na 81,4 % sledovaných hodín, sebahodnotenie žiakov bolo uplatnené na 15,7 % hodín a formatívne hodnotenie na 16,3 %. Možnosť výberu činností podľa individuálnych schopností žiakov bola zaznamenaná len na menej ako polovici (37,2 %) hodín.

Väčšina opýtaných učiteľov v dotazníku potvrdila systematické **budovanie partnerských** vzťahov a podporu spolupráce a dôvery so zákonnými zástupcami. Riaditeľ školy označil tieto vzťahy za korektné. Posilňovanie dôvery a spolupráce realizovali organizovaním akcií³³ pre rodičov. Stretnutia so zákonnými zástupcami žiakov iniciovali prostredníctvom Edupage, telefonicky, prípadne predvolaním na osobné stretnutia. V dotazníku pre učiteľov³⁴ menej úspešných žiakov tretina respondentov uviedla, že aktívne kontaktovali rodičov týchto žiakov a iniciovali stretnutia, zatiaľ čo dve tretiny učiteľov sa zamerali na vytváranie podmienok na zapojenie rodičov do vyučovacieho procesu v rámci spolupráce.

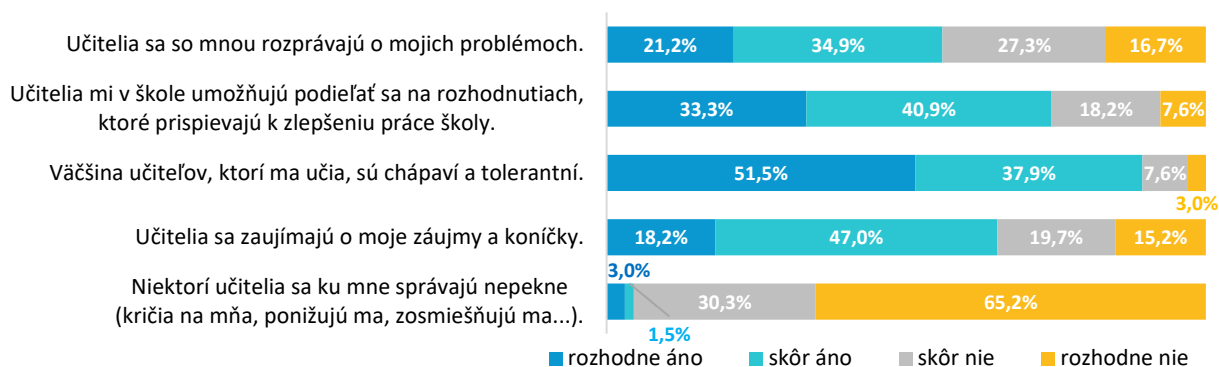
³¹ posedenie pri príležitosti Dňa učiteľov a na záver školského roka;

³² Halloweenke večery, Mikulášsky jarmok, Deň zvierat;

³³ Deň matiek, Halloweenke večery pre deti a ich rodičov, Fašiangový karneval;

³⁴ dotazník pre učiteľov – menej úspešní žiaci vyplnili 3 vyučujúci;

Graf 13 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Prevažná väčšina respondentov v dotazníku zameranom na **bezpečnosť školského prostredia** (BŠP) zadaného 66 žiakom 2. stupňa potvrdila, že sa v škole cíti bezpečne (93,9 %), prestávky radi trávajú v spoločnosti svojich spolužiakov (92,4 %), ale 48,5 % opýtaných priznalo i bitky či hádky medzi spolužiakmi a vyrušovanie, neposlúchnutie učiteľov na vyučovaní (42,4 %). Z výsledkov dotazníka vyplynulo, že väčšina respondentov nebola šikanovaná (69,7 %), ale ostatní takú skúsenosť mali, stretli sa s agresívnym správaním spolužiakov (verbálne alebo fyzické útoky), v menšej miere s ohováraním, vyhrázaním, zosmiešňovaním na sociálnych sieťach i s inými prejavmi šikanovania, s ktorými sa najčastejšie zdôverili rodičom (22,7 %) a kamarátom (16,7 %). Zároveň väčšina (86,4 %) v dotazníku potvrdila, že nevhodné prejavy správania učiteľa riešili spravodlivo. Z analýzy dokumentácie³⁵ i z realizovaných rozhovorov s koordinátorkami prevencie a riaditeľom školy vyplynulo, že škola riešila prejavy nevhodného správania niektorých žiakov pohovormi s nimi i za prítomnosti ich zákonných zástupcov, vedenia školy a triednych učiteľov. V niektorých prípadoch uplatnila výchovné opatrenia, zákonným zástupcom žiakov navrhla i spoluprácu s odbornými zamestnancami CPP. Koordinátorky prevencie v rozhovore uviedli, že preventívne aktivity a programy v tejto oblasti realizovali, s čím súhlasili aj žiaci (83,3 %), ale monitoring v tejto oblasti neuskutočňovali, čo neumožňovalo objektívne posúdiť výskyt negatívnych javov.

Na konci predchádzajúceho školského roka neprosperovalo 11 žiakov³⁶, z toho 2 žiaci ukončili povinnú školskú dochádzku predčasne. Z rozhovoru s vedením školy a z predloženej dokumentácie vyplynulo, že uplatňovaný systém práce so slaboprospeievajúcimi žiakmi bol funkčný, jeho účinnosť sa prejavila v klesajúcom počte **menej úspešných žiakov** (MÚŽ)³⁷. Na konci 2. polroka predchádzajúceho šk. roka vykonal jeden slaboprospeievajúci žiak komisionálnu skúšku z jedného vyučovacieho predmetu. Na koordináciu postupu pri eliminovaní školského neúspechu škola využívala spoluprácu so ŠPT, ktorý úzko spolupracoval s triednymi učiteľmi a zákonnými zástupcami, v prípade potreby i so ZPP. Na stretnutiach diskutovali o možnostiach identifikácie MÚŽ a pomoci PA, pričom ich podpora bola pozorovaná na menej ako štvrtine (20,9 %) hospitovaných hodín.

Najčastejšie vzdelávacie problémy uvádzali v predmetoch SJL, ANJ, DEJ, BIO, GEG, FYZ a MAT. Medzi hlavné príčiny slabého prospechu PZ uviedli nepravidelnú školskú dochádzku, neospravedlnenú absenciu žiakov na vyučovaní a menej podnetné rodinné prostredie, čo v dotazníku uviedli aj žiaci. Nepravidelnú dochádzku žiakov škola riešila aj v spolupráci s ÚPSVaR. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy k menej úspešným žiakom uplatňovali individuálny

³⁵ plán práce školských koordinátoriek na školské roky 2023/2024 a 2024/2025, zápisnice z pohovorov;

³⁶ 3 žiačky 1. ročník, 1 žiak 5. ročník, 2 žiaci 6. ročník, 3 žiaci 7. ročník, 1 žiak 8. ročník a 1 žiak 9. ročník;

³⁷ k polroku školského roka 2023/2024 škola evidovala 21 MÚŽ;

prístup, ktorý v dotazníku potvrdili oslovení učitelia³⁸ i žiaci³⁹ a diferencovanie úloh, čo však žiaci ani výsledky inšpekčnej činnosti nepotvrdili. Pedagogickí zamestnanci a rovnako i žiaci v dotazníku uviedli využívanie formatívneho hodnotenia, ale počas inšpekčného výkonu uvedená forma hodnotenia bola pozorovaná len na 16,3 % VH.

PZ v prípade školského neúspechu konzultovali výchovno-vzdelávacie problémy žiakov so zákonnými zástupcami (66,6 %), aj s členmi ŠPT, no žiaci to v dotazníku nepotvrdili, pričom sa vyjadrili, že známky ich rodičov nezaujímajú. V dotazníku PZ uviedli, že žiaci majú možnosť rovesníckeho učenia, čo žiaci aj PZ v rozhovore potvrdili. K osvedčeným opatreniam patrila tiež spolupráca s pedagogickým asistentom, čo vo svojich odpovediach potvrdili aj žiaci. Riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že im bolo poskytnuté doučovanie, ktoré využili najmä žiaci primárneho vzdelávania.

Škola žiakom (SZP, ZZ) vytvárala podmienky zaisťujúce **nediskriminačný prístup** vo výchove a vzdelávaní.

Vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania škola neorganizovala.

V aktuálnom školskom roku riaditeľ školy (RŠ) vydal 4 žiakom **vyjadrenie k poskytnutiu PO** (2 žiakom zo ZZ, 1 žiačke so SZP) po vyjadrení ZPP a písomnej žiadosti zákonného zástupcu a 1 žiakovi na základe pedagogickej diagnostiky. Najčastejšie poskytovaným podporným opatrením bolo poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní (4 žiaci), zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede (3), poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní (3 žiaci) a poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok (3 žiaci). V menšej miere skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP (1) a činnosť na podporu sociálneho zaradenia (1 žiak). PO boli poskytované najmä na vyučovaní SJL, PVO, MAT, GEO, ANJ a FYZ. PO poskytovali učitelia a pedagogickí asistenti, ich rozsah stanovili na jeden školský rok, s vyhodnotením na konci školského roka.

Z rozhovoru s riaditeľom školy a z analýzy predloženej dokumentácie⁴⁰ vyplynulo, že aktívne **spolupracovali** s radou školy a so zriaďovateľom. Pri napĺňaní zámerov im pomáhala aj spolupráca s CPP Lučenec, nadväzovanie kontaktov so štátnymi i verejnými orgánmi, neziskovou organizáciou a kultúrnymi inštitúciami, ďalšími školami a školskými zariadeniami v meste a okolí⁴¹. Život školy odrážal školský časopis JATYMY, do ktorého prispievali žiaci aj učitelia. Svoju činnosť a úspechy škola prezentovala v mestských a regionálnych novinách⁴², na webovom sídle a facebookovej stránke školy.

Škola ponúkala pre žiakov rozmanitú činnosť na ich seberealizáciu. Poskytovala im primeraný priestor na napĺňanie záľub a rozvíjanie nadania prostredníctvom **záujmových útvarov** športového, umeleckého, jazykového a tvorivého charakteru. Ich zapájaním do súťaží a predmetových olympiád s úspechmi na celoslovenskej⁴³ i medzinárodnej⁴⁴ úrovni,

³⁸ dotazník (MÚŽ) vyplnili 3 pedagogickí zamestnanci;

³⁹ dotazník (úspešnosť vo vzdelávaní) vyplnili 3 žiaci, ktorí nepospeli z 3 a viacerých predmetov;

⁴⁰ Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2023/2024;

⁴¹ CPP Lučenec, Okresná prokuratúra Lučenec, OR HaZZ Lučenec, Mestská knižnica a múzeum vo Filákovke, DS Nezábudka n.o. Filákovce, materské a základné školy vo Filákovke, Stredná zdravotná škola v Lučenci;

⁴² mestské noviny Filákovské zvesti, regionálne noviny MY Novohrad;

⁴³ 2. miesto v literárnych súťažiach Rozlet, Komenský a my; hlavná cena v súťaži o vytvorenie školského časopisu na tému Spotreba pre život, úspešnosť v informatickej (iBobor), jazykovej (English Star), čitateľsko-výtvarnej (Čitateľský oriešok) literárnej (Dúha), výtvarnej (Môj hrdina, Maľujeme Timravu, Vianočná pohľadnica, zdravé ovocie a zelenina) súťaži;

⁴⁴ vedomostná súťaž Spoločne chráňme prírodu – 4. miesto; účasť na Európskom dni jazykov;

do kultúrnych, športových, spoločenských, charitatívnych a preventívnych mimovyučovacích aktivít a do projektov zameraných na získavanie kladného vzťahu ku knihám, zlepšovanie čitateľskej gramotnosti, zvyšovanie povedomia o holokauste a antisemitizme⁴⁵ podporovala rozvoj osobnosti žiakov v súlade s deklarovanými cieľmi ŠkVP.

Výchovný poradca (VP) zastával aj kumulovanú funkciu **kariérového poradcu (KP)**. Splňal kvalifikačné predpoklady, mal znížený úväzok, upravený rozvrh hodín, určené konzultačné hodiny. Na svoju prácu nemal vyčlenenú miestnosť, čím nedokázal plnohodnotne plniť úlohy výchovného poradenstva v osobnostnom, vzdelávacom a profesijnom vývine žiaka. Vzdelávanie v oblasti výchovného/kariérového poradenstva neabsolvoval, aktuálne informácie získaval na poradách organizovaných CPP v Lučenci.

Z predloženej dokumentácie⁴⁶ i z rozhovoru s VP, riaditeľom školy i koordinátorkou školského podporného tímu (ŠŠP) vyplynulo, že VP bol síce členom ŠPT, ale proces vzdelávania žiakov so ŠVVP aj s PO ako i spoluprácu s príslušnými poradenskými zariadeniami koordinovala ŠŠP, ktorá poskytovala i metodickú pomoc pedagógom pri výchove a vzdelávaní žiakov, ako aj zákonným zástupcom pri riešení študijných problémov ich detí. Podľa vyjadrenia VP na riešení výchovných problémov jednotlivcov sa nepodieľal, čo potvrdili i predložené zápisnice zo stretnutí so žiakmi, ich zákonnými zástupcami, vedením školy a triednymi učiteľmi. Systém poskytovania výchovného poradenstva nebol orientovaný na riešenie osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb všetkých žiakov (menej úspešní vo vzdelávaní, zo SZP), ani na vytváranie pozitívnej klímy triedy a VP nevedol ani záznamy o poskytovaní služieb žiakom, rodičom a PZ. Z rozhovoru s koordinátorkami prevencie a riaditeľom školy vyplynulo, že VP participoval na realizácii tematických dní a rôznych aktivít zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov. Všetci žiaci 8. a 9. ročníka v dotazníku uviedli, že poznajú VP, podľa väčšiny respondentov (93,1 %) im poradil, keď potrebovali a zaujímal sa o ich problémy (86,2 %), ale 65,5 % sa s ním vôbec nestretlo, nechceli sa s ním stretnúť alebo nepotrebovali žiadnu pomoc. V oblasti **kariérového poradenstva** spolupracoval so strednými školami⁴⁷, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny⁴⁸, CPP v Lučenci, ktoré realizovalo diagnostiku profesijnej orientácie žiakov 9. ročníka v rámci programu Ja a moja kariéra. O jej výsledkoch odborní zamestnanci CPP informovali žiakov a ich zákonných zástupcov. Zadávanie testov na profesijnú orientáciu potvrdilo 36,7 % žiakov 8. a 9. ročníka v dotazníku KP. Všetci považovali výber strednej školy za dôležitý krok vo svojom živote a pokladali za dôležité mať takého učiteľa v škole, ale len 13,3 % respondentov si vybralo strednú školu na základe odporúčania KP. V rozhovore KP uviedol, že venoval pozornosť (rozhovory) i žiakom končiacim školskú dochádzku v nižšom ročníku, ale o zameraní a výsledku poradenstva nepredložil zápisy. V dotazníku zadanom ŠŠI uviedol, že väčšina žiakov sa s ním radila o možnostiach ďalšieho štúdia, ale podľa výsledkov dotazníka len 40 % žiakov a 13,3 % rodičov sa zúčastnilo stretnutia s KP ohľadom výberu strednej školy.

V škole boli ustanovené 2 **koordinátorky prevencie** (osobitne pre 1. a 2. stupeň). Z analýzy ich dokumentácie, ako i z rozhovoru s nimi a riaditeľom školy vyplynulo, že v spolupráci s VP, vyučujúcimi, odbornými zamestnancami CPP a občianskymi združeniami realizovali preventívno-výchovné aktivity⁴⁹ zamerané na zdravý životný štýl, prevenciu drogových a iných

⁴⁵ Záložka do knihy spája školy, Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice, KROKUS/ŠAFRAN;

⁴⁶ plány práce VP, ŠPT, vyhodnotenie činnosti VP;

⁴⁷ so strednými školami vo Filákovke a jeho okolí, Burza stredných škôl v Lučenci, Dni otvorených dverí na SŠ;

⁴⁸ požiadavky trhu práce;

⁴⁹ Bubnovačka, Farebný týždeň prevencie (zdravá životospráva, sociálne siete, sociálno-patologické javy v školskom prostredí, výchovný koncert „Voda nad zlato“), besedy a aktivity s odborníkmi;

závislostí, šikanovanie, násilie páchané na deťoch a zapojili žiakov aj do rôznych zbierok⁵⁰. Monitoring sociálno-patologických javov v škole nerealizovali, nemapovali sociálnu klímu v triedach. Správanie žiakov na chodbách škola monitorovala kamerovým systémom, vykonávaním dozorov, pozorovaním žiakov na vyučovacích hodinách i na mimoškolských aktivitách.

Školská špeciálna pedagogička zabezpečovala metodickú podporu učiteľom i PA. Poskytovala konzultácie rodičom, spolupracovala so zariadením ZPP, viedla dokumentáciu žiakov so ŠVVP. Sústreďovala svoju činnosť na koordinovanie procesov súvisiacich s poskytovaním špeciálnopedagogickej podpory žiakom so ŠVVP a s PO so zámerom zaistenia rovných príležitostí ku vzdelávaniu všetkým žiakom.

Pedagogické asistentky⁵¹ pomáhali žiakom poskytovaním vhodných foriem a metód práce, s cieľom rozvoja ich kognitívneho, osobnostného a sociálneho potenciálu, poskytovali im individuálny prístup, podporu a nevyhnutné učebné pomôcky. Spolupodieľali sa pri vzdelávacích činnostiach žiakov so ŠVVP aj s PO. Jasnými inštrukciami stimulovali ich pozornosť, podporovali pri vypracovaní úloh, kontrolovali správnosť zápisov a porozumenie učebných textov. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy zabezpečovali žiakom aj doučovanie v dopoludňajších hodinách, pri práci so žiakmi efektívne využívali kompenzačné pomôcky⁵². Pre ďalšiu podporu využívali intervencie so ŠPT, doučovanie a opakovaný výklad učiva. Ich činnosť bola koordinovaná a metodicky usmerňovaná vedením školy.

Členovia **školského podporného tímu (ŠPT)**⁵³ pod vedením ŠŠP sa zaoberali vyhľadávaním, identifikáciou a evidenciou žiakov so ŠVVP a s PO. Taktiež svoje intervencie smerovali k priebehu adaptačného procesu u žiakov 1. ročníka a žiakov s rizikom predčasného ukončenia školskej dochádzky. Spoločne nastavovali systematické procesy vplývajúce na tvorbu inkluzívnej kultúry školy (riešenie problémov, prevencia, špecifické intervencie žiakom ohrozeným neúspechom). Podporu poskytovali aj zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom školy. Stretnutia mali jedenkrát mesačne, respektíve podľa potreby.

Riadenie školy bolo na priemernej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľ školy a jeho zástupkyňa spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Riaditeľ školy⁵⁴ nevyučoval aprobačné predmety, v ktorých získal vzdelanie, a to v rozsahu najmenej jednej polovice jeho základného úväzku zníženého o jednu hodinu. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali kvalifikovaní PZ. Na prvom stupni bolo odborne odučených 99 % hodín⁵⁵, na druhom stupni 81 % hodín⁵⁶. Celková odbornosť vyučovania bola 87,6 %. Neodborne bola v primárnom vzdelávaní čiastočne vyučovaná etická výchova, v nižšom strednom vzdelávaní vyučovacie predmety informatika, fyzika, občianska náuka, etická výchova a čiastočne matematika, biológia, dejepis a technika.

⁵⁰ Biela pastelka, Deň narcisov, Krabička lásky;

⁵¹ všetky na plný pracovný úväzok financované z nenormatívnych finančných prostriedkov MŠVVaM SR i z vlastných zdrojov školy;

⁵² matematické tabuľky, prehľady gramatiky, počítadlo, čítacie okienko, pracovné listy;

⁵³ 2 koordinátori prevencie, ŠŠP/zástupkyňa RŠ, VP/KP a pedagogickí asistenti;

⁵⁴ 2 VH TSV, 5 hodín v ŠKD;

⁵⁵ na prvom stupni bol neodborne vyučovaný predmet etická výchova;

⁵⁶ na druhom stupni boli neodborne vyučované predmety informatika, fyzika, občianska náuka, etická výchova a čiastočne matematika, biológia, dejepis a technika;

Škola disponovala **vnútornými i vonkajšími priestormi** umožňujúcimi plniť vzdelávacie štandardy jednotlivých vyučovacích predmetov. Na rozvoj kompetencií žiakov v oblasti využívania IKT bola zriadená multimedialná učebňa. Predpoklad zvyšovania úrovne komunikácie žiakov v cudzom jazyku škola vytvorila zriadením 2 jazykových učební - pre 1. a 2. stupeň. K zvyšovaniu kvality výučby prírodovedných predmetov a k rozvíjaniu manuálnych zručností prispievali chemicko-biologická učebňa a učebňa techniky. Výtvarná učebňa slúžila k podpore umeleckého talentu žiakov. Mimo vyučovacia činnosť bola realizovaná v 2 samostatných oddeleniach školského klubu, žiaci mali k dispozícii relaxačnú a spoločenskú miestnosť určenú na oddych počas prestávok a po vyučovaní. K rozvoju čitateľskej gramotnosti prispievalo vybudovanie školskej knižnice. Škola mala na vyučovanie predmetu TSV k dispozícii telocvičňu, ktorú využívala spoločne so susednou školou⁵⁷. Telocvičňu poskytovala v popoludňajších hodinách na športové účely aj verejnosti. Chodby boli monitorované kamerovým systémom. Interiér aj exteriér boli využívané v súlade s rozvrhom hodín a prevádzkovými poriadkami. Slúžili i na prácu záujmových útvarov, na prípravu žiakov na súťaže a olympiády, kultúrne akcie pre rodičov a stretnutia so zákonnými zástupcami. Stravovanie zabezpečovala školská jedáleň s kuchyňou. Interiér školy esteticky dopĺňali výtvarné práce žiakov, nástenky s aktuálnou tematikou, regionálne výrobky a ocenenia žiakov z rôznych súťaží.

Exteriér školy, v ktorom sa nachádzal športový areál, altánok a oddychový areál, vytvárali adekvátny priestor a podmienky nielen na edukáciu, zážitkové vyučovanie, ale aj na činnosť ŠKD, na relaxáciu žiakov počas prestávok.

Vonkajšie i vnútorné priestory boli využívané efektívne podľa vypracovaných prevádzkových poriadkov a rozvrhov hodín. Škola mala vytvorený bezbariérový prístup.

Materiálno-technické vybavenie umožňovalo realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade so ŠkVP, vytváralo podmienky na plnenie vzdelávacích štandardov jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola využívala učebnice a učebné texty schválené ministerstvom školstva a učebné pomôcky, k dispozícii boli vo všetkých triedach a učebniach dataprojektory, interaktívne tabule, škola disponovala dostatočným množstvom notebookov a tabletov. Prístup k internetu bol zaistený prostredníctvom externého digitálneho technika. Zistenia školských inšpektorov z hospitačnej činnosti preukázali vhodné používanie materiálnych prostriedkov k zvýšeniu názornosti a efektivity vyučovania (100 %). Učitelia viedli žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT len na 18 hodinách (41,9 %), čím nevytvárali dostatočné predpoklady na plnenie cieľov školy.

Riaditeľ školy po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade vydal **školský poriadok**. Žiaci boli s jeho obsahom preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka, ich zákonní zástupcovia na zasadnutí rodičovského združenia a pedagogickí zamestnanci na pedagogickej rade. Zverejnený bol v každej kmeňovej triede. Väčšina žiakov (87,88 %) v dotazníku⁵⁸ potvrdila, že s učiteľmi diskutovali o pravidlách správania stanovených v školskom poriadku. Nebol vypracovaný v súlade s právnym predpisom, absentovala v ňom úprava podrobností o podmienkach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím. Bolo v ňom zadané hodnotenie správania sa žiakov, ktoré škola aplikovala pri udeľovaní výchovných opatrení. Na konci predchádzajúceho školského roka bolo udelených 36 pochvál (1 žiak so ZZ), 3 pokarhania. Zníženú známku zo správania malo 17 žiakov⁵⁹ (3 žiaci so ZZ). Celkový počet ospravedlnene vymeškaných hodín bol 19 663, s priemerom na žiaka 108,63. Neospravedlnene vymeškali žiaci v predchádzajúcom školskom roku 1 691 hodín, s priemerom na žiaka 9,34.

⁵⁷ Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským Mocsáry Lajos Alapiskola, Fiľakovo;

⁵⁸ dotazník na bezpečnosť školského prostredia vyplnilo 66 žiakov nižšieho stredného vzdelávania;

⁵⁹ 2 žiaci primárneho vzdelávania, 15 žiakov nižšieho stredného vzdelávania;

Škola evidovala 41 oznámení príslušnému orgánu štátnej a verejnej správy o žiakoch, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci v minulom školskom roku. Väčšina oslovených žiakov v dotazníku súhlasila s tvrdením, že vyučovanie nevymeškávali neodôvodnene (80,30 %), zo strachu z učiteľa (90,91 %) ani z obavy pred staršími spolužiakmi (93,94 %). V škole nebol ustanovený **školský parlament**.

Základné fyziologické, psychické a hygienické potreby boli v organizácií výchovno-vzdelávacieho procesu rešpektované. V škole dodržiavali stanovený začiatok a koniec vyučovania, dĺžku vyučovacích hodín a **organizáciu** prestávok. Venovali primeranú pozornosť oblasti zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchovno-vzdelávacích činnostiach. Organizovanie exkurzií, školských výletov, plaveckého kurzu, školy v prírode, hromadných školských, mimoškolských akcií a podujatí bolo v súlade s príslušným právnym predpisom.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

2 ZÁVERY

PROCES VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Žiaci preukázali adekvátne rozvinuté **komunikačné kompetencie** v ústnom i písomnom vyjadrovaní. Svoje odpovede interpretovali plynule a spisovne. Text čítali s porozumením, dokázali v ňom vyhľadávať informácie, reprodukovať ich i spájať širšie súvislosti s osvojenými poznatkami. Len ojedinele ho dokázali hodnotiť či zaujať k nemu stanovisko. **Poznávacie kompetencie** znižovalo zadávanie úloh na vyššie myšlienkové procesy na úrovni hodnotenia a tvorivosti. Málo implementované formatívne hodnotenie a nevytvorenie dostatočného priestoru na preukázanie hodnotiacich i sebahodnotiacich zručností limitovali stupeň rozvoja **spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa**. Na viac ako polovici hodín žiaci aktívnym počúvaním, vyjadrovaním názoru k preberanej téme a rešpektovaním názorov spolužiakov preukázali **občianske spôsobilosti**, čím prispievali k vytváraniu pozitívnej klímy. **Úroveň sociálnych kompetencií** determinovalo nezdôvodňovanie výsledkov práce v skupinách. Učitelia poskytovali **podporné stimuly** vytváraním podmienok inkluzívneho vzdelávania každého žiaka na skoro všetkých hodinách, ale len na viac ako tretine hodín poskytovali možnosť výberu činností žiakom. Vhodné využívanie materiálnych prostriedkov zvyšovalo názornosť edukácie a umožnilo žiakom správne reprodukovať, pochopiť učivo i aplikovať osvojené vedomosti. Zlepšenie si vyžaduje vedenie žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT v edukácii. **Efektívne stratégie vyučovania** boli uplatňované najmä motiváciou žiakov, aplikovaním získaných vedomostí v reálnych situáciách a využívaním analytických metód a foriem práce. Učitelia ale nedostatočne podporovali uvedomenie si silných stránok v myslení žiakov, neumožňovali im poznávať rôzne stratégie učenia, nerozvíjali ich metakognitívnu reguláciu.

Výrazné pozitíva

- vytváranie pozitívnej klímy.

Oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- stimulovanie žiakov k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov a kritického myslenia,
- vytváranie priestoru na sebareflexiu a hodnotenie výkonov spolužiakov,
- vedenie žiakov k uvedomeniu si vlastných rozvojových možností prostredníctvom formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

ŠkVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie bol vypracovaný v súlade s ustanoveniami školského zákona. Stanovené ciele súviseli s požiadavkami príslušných štátnych vzdelávacích programov a zodpovedali materiálno-technickým podmienkam školy. Realizáciu ŠkVP vo výchovno-vzdelávacom procese škola vytvárala poskytovaním vzdelávania PZ, ponukou záujmových útvarov, ale negatívne ju ovplyvňovalo nedodržanie UP pri výchove a vzdelávaní žiakov nevypracovaním vlastných poznámok k UP. ŠkVP vytváral vzdelávacie príležitosti pre všetkých žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP. Zabezpečenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP a realizácia systému podporných opatrení ako prostriedku inkluzívneho vzdelávania boli limitované nedostatočným počtom PA. Pedagogická dokumentácia školy, ktorou sa riadil výchovno-vzdelávací proces i ďalšia dokumentácia zabezpečujúca organizáciu a riadenie školy boli vedené náležitým spôsobom. **Profesijný rast** PZ a OZ vedenie školy podporovalo, mieru implementácie absolvovaných vzdelávaní do edukačného procesu monitorovalo v rámci hospitačnej činnosti. Hospitačné zistenia školskej inšpekcie potvrdili uplatňovanie efektívnych metód a foriem práce smerujúcich k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov na úrovni analýzy na väčšine vyučovacích hodín. Učitelia nestimulovali kritické myslenie žiakov v súlade s aplikáciou poznatkov získaných zo vzdelávania. **Metodické orgány** a predmetové komisie neboli zriadené. Kľúčové otázky výchovy a vzdelávania riešila pedagogická rada, ktorá sa venovala pedagogickým, didaktickým a organizačným témam. Vyhodnocovala vzdelávacie výsledky žiakov, príčiny ich neúspechov a problémy v správaní, ale neprijímala opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Pri hodnotení žiakov a PZ škola postupovala podľa stanovených kritérií, vedúci PZ školy plánovanú **kontrolnú činnosť** analyzovali, k zisteným nedostatkom ale neprijímali opatrenia, čím nevytvárali predpoklad ich využitia na zlepšenie kvality výchovno-vzdelávacej činnosti školy. Negatívnym zistením bolo nedodržanie príslušnej prílohy metodického pokynu v hodnotení diktátov zo SJL u žiakov s vývinovými poruchami učenia známku, kde škola nepostupovala v súlade s odporúčaním ZPP. PZ vnímali **klímu** školy ako otvorenú - charakterizovanú vzájomnou dôverou v učiteľskom kolektíve, súdržnosťou, angažovanosťou učiteľov a demokratickým štýlom riadenia. Hospitované hodiny potvrdili pozitívnu sociálnu klímu s vytváraním atmosféry istoty a psychického bezpečia. **Služby školy** zahŕňajúce výchovné, kariérové poradenstvo a prevenciu boli na priemernej úrovni. Efektivitu poskytovaného systému poradenstva negatívne ovplyvňovalo nepodieľanie sa VP na riešení výchovných problémov. Systém poradenstva navyše nebol dostatočne zameraný na osobnostné, vzdelávacie a sociálne potreby všetkých žiakov.

Riadenie školy bolo na priemernej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Vedúci a ostatní pedagogickí zamestnanci spĺňali **kvalifikačné predpoklady** na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii, čím boli vytvárané predpoklady na zabezpečenie požadovanej úrovne vzdelávacieho procesu. RŠ nevyučoval aprobačné predmety, v ktorých získal vzdelanie, v rozsahu najmenej jednej polovice jeho základného úväzku zníženého o jednu hodinu. Priestorové a materiálno-technické podmienky umožňovali realizovať vzdelávanie v súlade so ŠkVP. Učebné priestory boli primerane vybavené učebnými pomôckami, čo umožňovalo napĺňanie vzdelávacích štandardov jednotlivých predmetov. Materiálne prostriedky boli vhodne využité na všetkých sledovaných hodinách. Zlepšenie si vyžaduje zmysluplné využívanie IKT. Organizácia vyučovania, školských a mimoškolských aktivít zodpovedala príslušným právnym predpisom. Nedostatkom v zaistení bezpečnosti bolo nezpracovanie pravidiel o podmienkach bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím i nezpracovanie pravidiel o podmienkach nakladania s majetkom do školského poriadku.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

Z komparácie záverov z komplexnej inšpekcie realizovanej v školskom roku 2014/2015 vyplynulo, že úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu klesla z dobrej na priemernú úroveň z dôvodu nedostatočného rozvíjania vyšších myšlienkových procesov a kritického myslenia. Úroveň riadenia školy sa znížila z veľmi dobrej na priemernú úroveň najmä v dôsledku menej účinného kontrolného systému a nedostatkov spätých so vzdelávaním žiakov so ŠVVP. Úroveň podmienok ostala na veľmi dobrej úrovni vzhľadom na kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov a zabezpečenie adekvátnych priestorových a materiálno-technických podmienok.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobrý	prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	prevaha negatív, výrazné nedostatky, citeľne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nevypracovanie vlastných poznámok k učebnému plánu; nevzdelávanie žiaka so ŠVVP podľa UP školy*);
2. § 153 ods. 1 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*absencia rozpracovania podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím v školskom poriadku*);
3. § 13 ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*riaditeľ školy nevyučoval aprobačné predmety, v ktorých získal vzdelanie, a to v rozsahu najmenej jednej polovice jeho základného úväzku zníženého o jednu hodinu*);
4. § 7 ods. 1 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (*neposkytnutie kópie IVP zákonným zástupcom žiakov*);
5. Príloha č. 2 k Metodickému pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy bod 11 (*hodnotenie diktátov žiakov s VPU známku*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **odporúča**
 - realizovať monitoring zameraný na odhaľovanie príznakov sociálno - patologických javov, zadávať dotazníky na zistenie sociálnej klímy v triedach, výsledky analyzovať, prijímať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a vyhodnocovať ich účinnosť,
 - k zabezpečeniu optimálnych pracovných podmienok pre činnosť kariérového poradcu vyčleniť samostatnú miestnosť,
 - zamerať výchovné poradenstvo na riešenie osobnostných a študijných problémov všetkých žiakov, na poskytovanie metodickej pomoci učiteľom pri výchove a vzdelávaní žiakov a viesť záznamy z realizovaných pohovorov s učiteľmi, so žiakmi a ich zákonnými zástupcami,
 - zamerať hospitačnú činnosť aj na proces učenia sa žiakov s cieľom rozvoja ich vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti, kritického myslenia a sebahodnotenia,
 - integrovať prierezovú tému finančnej gramotnosti do jednotlivých vzdelávacích oblastí ŠkVP.
2. **ukladá kontrolovanému subjektu v lehote do 28. 03. 2025 prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa **riadenia školy** (*nevypracovanie vlastných poznámok k UP, nevzdelávanie žiaka so ŠVVP podľa UP školy, neposkytnutie kópie IVP zákonným zástupcom žiakov, hodnotenie diktátov žiakov s VPU známku*), **personálnych podmienok** (*nevyučovanie aprobačných predmetov, v ktorých riaditeľ školy získal vzdelanie, a to v rozsahu najmenej jednej polovice jeho základného úväzku zníženého o jednu hodinu*) **podmienok na zaistenie bezpečnosti školského prostredia**

(nezpracovanie pravidiel o podmienkach bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím do ŠP); a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Banská Bystrica s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Banská Bystrica v termíne do 05. 09. 2025.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. Školský vzdelávací program - „Ak sa má človek stať človekom, musí sa vzdelávať.“, učebné osnovy, učebný plán, školský poriadok;
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2023/2024;
3. elektronické triedne knihy, triedne výkazy, katalógové listy žiakov;
4. dokumentácia žiakov so ŠVVP;
5. rozhodnutia vydané riaditeľom školy;
6. plány výchovného poradcu, kariérového poradcu v školskom roku 2024/2025; plán koordinátoriek prevencie v školskom roku 2024/2025;
7. plán profesijného rozvoja PZ a OZ; osobné plány profesijného rastu PZ a OZ;
8. evidencia sťažností, evidencia školských úrazov;
9. hospitačné záznamy; písomné záznamy o hodnotení PZ;
10. rozvrh hodín, organizačný poriadok, pracovný poriadok, prevádzkové poriadky;
11. dokumentácia súvisiaca s organizovaním mimoškolských aktivít vrátane informovaných súhlasov;
12. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady a rady školy za školské roky 2023/2024 a 2024/2025;
13. doklady o vzdelaní PZ;
14. plán kontrolnej a hospitačnej činnosti;
15. Návrh koncepcie rozvoja školy na roky 2021-2026.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: RNDr. Eva Zenková, PhD.

Dňa: 11. 02. 2025

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
RNDr. Eva Zenková, PhD. školská inšpektorka

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Marián Bozó, riaditeľ školy

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 14. 02. 2024 vo Filákovke:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

RNDr. Eva Zenková, PhD.

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Marián Bozó

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Marián Bozó, riaditeľ školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

RNDr. Eva Zenková, PhD. školská inšpektorka

.....

3 PRÍLOHY

1. **Klíma školy** (graf)
2. **Údaje o škole** (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti